

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any II.—TARRAGONA, 28 juny de 1914.—Núm. 49.

Unió Catalanista

Secció oficial.

La Junta permanent de l'Unió Catalanista, ha tingut el bon acert d'endregar a l'eminent artista catalana na María Barrientos, el missatge que reproduïm, i que no creiem equivocar-nos a l'assegurar que ha interpretat fidelment el pensament de tots els que estimem a la nostra terra i tot lo que porta el sagell de l'escut barrat.

Veus-aquí el missatge a que'ns referim:

«A l'excelsa María Barrientos.

Senyora:

De fa temps que la Unió Catalanista vos rendeix homenatge per la vostra valúa artística que fa honor a la Patria; vos, Senyora, per els vostres excepcionals mèrits dueu Catalunya per el món i els que l'amem sens límit a la nostra Catalunya, rendim tots els honors als qui la fan admirar per els altres pobles de la terra.

I vos, además de ser-ne honor de Catalunya, en sou ferma proclamadora, car, si a casa nostra vos associeu a cerimònies patriòtiques, per el món en feu manifestació clara de la vostra catalanitat i fins gaudiu els més exquisits goigs quan amb ànima i vida hi canteu les dolces cançons de la terra nostra.

Al bell mig de la gran admiració que vos tenim, se'ns haveu mostrat tant dòna catalana que amb gran joia hem fet escriure a les nostres actes, que son la crònica del renaixement de la nostra Patria, la vostra acció salvadora de la vida d'un infeliç germà nostre que per haver atentat a les lleis humanes anava a sufrir la més terrible de les punicions. I es ben grat poguer escriure'l nom d'una dòna de la nostra terra que si és excelsa en l'Art i és ferma i ardida com a patriota, és bona com a dòna salvant la vida en un moviment espiritual de pietat.

Rebeu-lo, Senyora, l'homenatge de la Unió Catalanista que no sab rendir-lo més que als fills dignes de la nostra Patria Catalana.»

Barcelona 12 de maig 1914.

El President, *D. Martí i Julià*.—El Secretari, *Francesc X. Casas i Briz*.

* * *

De coses tarragonines El viaducte (?)

En el nombre passat de RENOVACIÓ vareig llegir-hi un article quins retols encapsalen aquestes ratlles i dec dir que al fer-ho vareig fruit de debò, puig que molt encertat està son autor al afirmar que i Sembla que'ns havém begut l'enteniment!

Permeteu, anònim i desconegut autor, que vos feliciti pel vostre curt pró just article. L'*Aqüeducte romà*, el nostre finses ara incomparable *Pont del Diable* ha sigut de debò mutilat, millor dit, profanat d'una manera escandalosa. Jo soc amant de que's fasin quantes obres sien necessaries per a que's conservin totes aquelles construccions romanes, que's reverencien continuament per la gent docta qu'ens visita, sempre que les reformes no desdiguin l'obra superba de nostres avans-passats i no la desposeixin de tot aquell valor que'l temps i les generacions li han donat i que no's paga amb cap diner.

Jo comprenc qu'era molt necessaria una obra d'afiançament en el nostre *Aqüeducte* pro conservant sempre tota aquella serietat incomparable de gegantesca construcció com arreu del mon hi ha, empró mai amb aquest capell blanc de *ciment* que li

han posat, com si a l'Aqüeducte li hagués agafat un desvari i li haguessin envollat el cap amb un drap blanc com si tot el mal el tingués al cap. Està clar jcom que'l volien per *viaducte!*

No vos sembla, anònim autor, que'l millor afiançament hauria estat el privar al públic el que utilitza el *Pont del Diable* com a viaducte? Si hi havia perill al passar-hi, que's haguessin aixecat unes parets al començament i acabament del Aqüeducte i hauria desaparegut tot perill per part del públic mentres continuaria en el lloc de sempre el nostre *Aqüeducte romà* amb tota sa altivesa sobirana i secular, lluint sa esplendent i superba construcció bella germana de les nombroses belleses arqueològiques que's reclouen dintre i fora de l'antiga i imperial Tarraco.

Creiem que l'«Arqueològica» deuria ocupar-se'n de la desaparició (?) del llegat romà.

PÓLUX.

* * *

Iniciatives

Les fecondes iniciatives del nostre distingit amic en Bernabé Martí i Bofarull son inagotables. Apropòsit del VIII Curs de expansió comercial que's realitzarà a Barcelona, ell ha pres la iniciativa de divulgar-lo entre nosaltres, donant una conferència al Centre Industrial, amb un èxit exclatant, lo mateix per haber acoblat una concurrencia extraordinaria en quantitat i qualitat, com per la manera magistral en que va exposar tots els temes que integraven l'objecte de la conferència.

Per les idees exposades, totes elles de una substancia tan important i de tanta transcendencia, entenem que'l Centre Industrial hauria de realitzar un esforç, i publicar-la íntegra la conferència per a repartirla profusament per a que tots els tarragonins podessin gaudir dels optimismes i assimilar-se tot aquell caudal d'idees per que no's perdessin com a flor de un dia i arribessin a formar un estat d'opinió amb la finalitat de concretar i donar-los-hi vida i tinguessin verdadera eficacia.

La conferència representa un esforç i un treball de preparació en el sentit de haber aportat tal nombre de datos i antecedents que sols una enérgica voluntat i una verdadera disciplina per al treball pot arribar a realitzar en tan pocs dies i tan brillantment.

Els materials aportats per a vestir els temes, hi son en tan gran quantitat, que nosaltres varem treure-n la impressió de que hi havia materia no per una conferència, si no per una série de conferències totes elles importantíssimes, i veuríem amb gust que'l nostre ilustre amic s'imposés la tasca d'ocupar-se novament d'ampliar tots aquells punts que sols varen ésser indicats, i tindríem el goig de tornar a veure al Centre Industrial a tot Tarragona reunida, escoltant devotament com se parla de les nostres coses, i dels nostres interessos morals i materials.

* * *

El segón Centenari de la caiguda de Catalunya

La Comissió permanent commemorativa del Onze de Setembre de 1714, ha endregat a l'Ajuntament de Barcelona el següent Missatge:

«Excm. Senyor:

Les entitats que sotscriuen, totes veines de

aquesta Ciutat, a V. E. acuden per a fer exposició d'un desig ciutadà, que'ls mou a dirigir-se-vos, esperant que l'amor que tots tenim a la nostra ciutat de Barcelona, farà que l'esmentat desig el comparteixi aqueix molt Excelentíssim Ajuntament i que esdevingui una realitat.

Vos demanem, Excm. Sr., que no feu esment de les ideologies polítiques i socials que són la característica nostra, car només com a ciutadans de Barcelona a V. E. ens adrecem i sens que la més lleu reserva mental amagi propòsits de cap mena; per aquest afer, no som ni volem ésser altre, que entitats de Barcelona que estimen i volen intensament la Ciutat, que se senten germanes de tots els que en Ella, individus o col·lectivitats, resideixen i actuen.

Enguany fa dues centúries, Excm. Sr., que Barcelona caigué retuda per l'acció mancomunada de dos opressors, i després d'un assetjament, amb tanta bravesa resistit, i amb tanta noblesa, per part dels ciutadans de Barcelona, termenat, que bé sabeu, Excm. Sr., que és una pàgina gloriosa de l'història de Barcelona, que ocupa un lloc preuat en l'història universal, tant preuat, que se'l senyala com un dels fets més gloriosos de l'humanitat.

I bé, Excm. Sr. commemorar una data històrica gloriosa, és un deure d'alta civilitat, i més encara ho és, commemorar Barcelona la data de l'onze de Setembre de 1714, si no s'oblida, que la nostra Ciutat lluitava, com ha lluitat en tots els temps, tant per les llibertats de Catalunya com pel manteniment de propies constitucions i llibertats municipals, que encara avui és arreu del món ben honrós lluitar-hi. Per'xó vos pregàvemque oblidessiu les ideologies polítiques que són fesomia de cada un de nosaltres, car acudim a V. E. com a ciutadans d'una urbs, que compleixen el deure de voler honorar les glories de la llur ciutat; recordeu també, Excm. Sr., que Barcelona ja l'ha sabuda honrar la data de 1714, situant al costat de l'Arc de Triomf, l'estatua d'aquell Conceller en Cap, En Rafel de Casanova, que al baluart del Portal Nou caigué ferit, guiant amb la Bandera de la Ciutat als barcelonins a la lluita. Ja no és nou, doncs, que Barcelona l'honorí al gran Conceller, i no és gens apartar-se del més pur barcelonisme, desitjar que per a celebrar el segón Centenari d'aquell assetjament de fama universal, s'acudí a V. E., demanant que l'estatua d'En Rafel de Casanova, que és al costat de l'Arc de Triomf, sia traslladada a la plaça que fa la conjunció dels carrers Ronda de Sant Pere i Ali-Bei, lloc molt a la vora d'on caigué ferit, el dia 11 de Setembre de 1714, En Rafel de Casanova. No caldria més, Excm. Sr., que aixecar un modest basament; per tant les despeses no són pas obstacles per a realitzar el propòsit.

El dia onze de setembre que ve podria celebrar-se l'inauguració del nou monument, i està clar que l'inauguraria la ciutat de Barcelona, deixant de banda expressés significacions polítiques i no més realitzant la ciutat el gran acte d'honorar-se ella mateixa, al rendir homenatge, al cap de doscents anys, a aquell qui vessà sa sang tot defensant-la. Tot Barcelona hi hauria d'acudir acompanyant-vos, excelentíssim senyor, i ara precisament que s'ha d'inaugurar un període de pau ciutadana per a arribar a la celebració de l'Exposició de 1917, imagineu-vos quan seria de bo i d'educador, el que totes les banderes de la ciutat, tenint-se només que per banderes ciutadanes de Barcelona, vos acompanyessin en aquest acte d'honor per un Conceller en cap que oferí la seva vida a la nostra Barcelona i a la Catalunya tota, realitzant-se aixís un gran acte col·lectiu de ciutadania, que, honorant grandeses civiques

passades, ens ensenyaria d'agermanar-nos a les grandeses ciutadanes futures que projecteu.

Per Barcelona vos pregam, que vullgau atendre'ns, i estem segurs que'ns atendreu, perquè a vosaltres com a nosaltres, no us pot guiar res més que'l més gran amor a la ciutat i a la proija d'engrandir-la sempre, no oblidant-se jamai de les grandeses de civilitat que foren i han d'ésser la mellor guia per les grandeses de l'avenir; penseu que és un acte de pur civisme el que vos proposem; penseu que volem agermanar commemorant gestes de lliberació, i no oblideu, Excm. Senyor, que així i només que així és com se fan grans els pobles i com les urbs esdevenen grandioses, perquè així i només que així és com se genera l'ànima de les ciutats.

Visqueu molts anys.

Barcelona 20 de juny de l'any 1914.

Per la Unió Catalanista: El president, D. Martí i Julià.—Per la Lliga Regionalista: El president, Raimond d'Abadal i Calderó.—Per el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria: El president, Josep Puig i Esteve.—Per el Centre Nacionalista Republicà: El president accidental, Santiago Estapé i Pagés.—Per l'«Esquerra Catalana»: El president, Antoni Rovira i Virgili.

* * *

Les set meravelles del mon

El Cinematògraf.

No es diu ja ni el *cinema*, sino el *cine*. La popularitat, qu'és la forma afectuosa de la gloria, se mideix amb relació amb l'abreviació familiar dels noms.

Es la última meravella, la meravella del dia, i, segons sembla, ja que encara no ha dit sa última paraula, la meravella del demà.

Germà i tot sovint afortunat rival del teatre, aquest comença a mostrar-se gelós del seu germà petit; l'ensenyança'l reclama com a son monitor; la ciencia com a guia i propagandista; la historia'l saluda com a un dels més íntegres memorialistes i el periòdic el té com a un dels seus col·laboradors.

Respectuós de l'orde i cuidadós de les convencions, el cine conmuu o fa riure a les gents honrades, encanta als petits, ens fa realitzar admirables viatges desde una butaca i ens renova la llegenda per mediació de jocs naturals de llum i hermosos paisatges. Ha creat un nou sentiment, el de la ubiqüitat, sentiment volgut a nostres instints nòmades i afalaga alhora els instints més ingenuus i més nobles de nostra naturalesa.

Si'l seu pervindre está velat pel misteri, el seu jove passat, ja que en les properes violetes sols comptará vint anys, se dibuixa en les glorioses tenebres que suren pel cim dels grans homes i de les grans coses.

La llegenda atribueix a Edison la seva invenció. L'ilustre inventor és bastant ric, gracies a Deu, per a contentar-se amb els seus propis fonsos. Tinguem el valor i la modestia de confessar-ho: el cine es invenció francesa.

La primera idea del *film* o banda peculiar que substitueix a la placa de vidre, data de 1881 i s'atribueix a un tal Alexandre. En 1888, un altre francès, Mr. Leprince, va construir un aparell de projeccions que va donar 16 imatges per segon. En 1890 el professor Marey, del Colegi de França i en 1892 Mr. Dumeny, varen obtindre privilegis d'invenció per a aparells similars. Fou solament en 1894 que Edison amb la col·laboració de Mr. Dickson i Lanste, —aquest últim un francès de Belleville, va donar en Broadway, —Nova York, — una exhibició del *cinematòscopi*. Pero en aquesta época, els germans Lumière, als qui se'ls pot considerar practicament com els creadors del cine, havien donat ja a Lyon i París, en el soterrani d'un gran café, projeccions animades irreprotxables, experiències que en aquella época varen causar sensació.

Des de aquell moment, la verdadera cinematografia havia nascut, anant des d'allavors a passos de gegant. Se volen xifres? Hi ha a París, segons la estadística de Mr. Gaumont, 500 cinematògrafs, ha-

vent sigut les entrades produïdes en 1.912 prop de set milions de francs; el mateix número a Berlín; 4.000 a Anglaterra; 1.000 a l'Argentina; 15.000 als Estats Units. Els americans gasten 650 milions cada any, per a anar al cine. En 1.911, les cases americanes havien editat 800 kilòmetres de cintes cinematogràfiques per a 3.000 escenaris diferents. Algunes cases franceses editen setmanalment de 40 a 60 kilòmetres de cinta.

Aixó revela lo que la jova industria ha progresat des de'l seu comensament. Ont s'aturará?

* * *

Notes ciutadanes

Els focs patriòtics.

Ont es, ont es,—se deia una i mil voltes el Ciutadà en la nit de les fogueres de sant Joan—aquella demostració de patriotisme que tot just fa quatre o cinc anys varem donar tots els que lluítem per la reivindicació de les llibertats de la nostra terra, celebrant aquelles fogueres en els cims de les montanyes de totes les comarques catalanes, i que amb tant d'entusiasme varen portar-se a cap per sos organitzadors? Ont son aquells esclats de simpatia que entranyaven aquells focs patriòtics, entre tots els pobles de la nostra Catalunya? Ont la gatzara continua que al redós de aquelles roges flamarades, hi feiem tots, formant la gran rodona, agafant les nostres mans les de damiseles, i puntejant la en tots conceptes típica i cadenciosa sardana? Ont aquelles cares satisfetes de tota aquella jovenalla que amb tant de dalit havia esperat dia rera l'altre la nit clàssica de l'amor i de la poesia? Ont aquells cants que retrunyien per l'espai infinit, proclamant arrèu la solemnitat i la transcendència per a la patria nostra, d'aquella festa celebrada en plena naturalesa, caldejada per una brisa suau que enfortia'ls pulmons dels cantaires, que ho erem tots? I aquelles riallades, i aquells xisclets d'aquell be de Deu de dones de la terra catalana,—amb ses cares d'àngel, i uns llavis vermells, boi sensuals,—quines siluetes les dibuixaven les flames de la foguera amb tanta habilitat? Ont es, ont es, tot aquell caliu patriòtic, que tan varem ajudar a crear i a fomentar?...

No ho sabem pas per qué, des de fa uns anys ha deixat de celebrar-se aquesta festa que tant la recordem tots els que tant en la nit dels amors com durant tot el demés temps de l'any ens sentiem,—i ens sentim, per xo, encara,—patriotes de bó de bó. Som els mateixos, potser encara més, i no ens recordem o no sabem festejar com avans la típica nit de sant Joan, la nit que'ls enamorats tant desitjen per a confiar-se altra volta a cau d'orella, aquells secrets que l'amor guarda a tot'hora per als qui teten el seu cor tan sensible que la fletxa de Cupido ja segueix acompassada als batecs que li donen vida...

Nosaltres, els que estimem Catalunya, els que per ella fariem lo que qualsevol enamorat per a la seva estimada, per sacrifici que fos, no ho teniem de consentir que la nit de sant Joan transcorregués sense remoure'l caliu patriòtic. No ho varem començar a fer, ja, durant tres o quatre anys? Per qué no seguir?

Si'ls de fora la nostra ciutat, si'ls demés catalans no la celebraven aquesta festa, nosaltres n'havíem de prescindir, i, fent honor a la regoneguda honorabilitat de la gent del nostre Camp, teníem de prosseguir la nostra tasca i demostrar que'ls tarragonins encara tenim, per més que a voltes no ho sembli, un gran cor, ben català, ben tarragoní, i una ànima molt gran també, i infiltrada del més pur patriotisme.

CIUTADÀ.

* * *

De Dependència Mercantil

Sembla que'l Govern conservador den Dato vulgui preocupar-se de la qüestió social, tractant-la amb forma que'n surtin beneficiats els obrers, i si

es aixís, que de veres ho celebrariem, no serem pas nosaltres els que regatejarem un aplauso per la tasca verdaderament lloable que aixó representaria.

En el número penúltim ja publicavem la Llei d'accidents del treball amb les modificacions introduïdes, i avui comencem a reproduir el projecte de Llei que ha publicat la *Gaceta*, i que afecta directament a la tan soferta dependència mercantil.

Diu el referit projecte de Llei:

«Article primer. S'estableix un descans continuu d'onze hores, al menys, en els dies del dilluns al dissabte de cada setmana, a favor de totes les persones que prestin servei per compte de l'amo d'un establiment mercantil, amb remuneració o sense ella, a jornal, sou o participació en els beneficis o a preu fet i estiguin compresos en algun dels conceptes següents:

Primer. Dependents de comerç propiament dits; és a dir, les persones de abdós sexes, ocupats en botigues, magatzems i demés establiments similars de venda a l'engrós o a la menuda o que aussilliïn en la venda dins del mateix establiment.

Segon. Moços de magatzem en botigues, despatxos i oficines encarregats de neteja, criats, conserges, recomanats, repartidors i en general totes les persones que desempenyin treballs manuals relacionats directament amb un establiment mercantil, i

Tercer. Aprenents i meritoris de qualsevol dels conceptes esmentats en els números anteriors sens perjudici de lo disposat en l'article adicional.

El descans que estableix aquest article, estarà comprès en les hores senyalades per al tancament a les següents.

Article segon. Per als efectes del precedent article els establiments mercantils i sos annexes es tancaràn de les vuit de la nit a les set del matí.

Com locals annexes, subjectes, per tant, a les prescripcions d'aquesta llei, se considerarán tots els que tinguin alguna relació amb les operacions mercantils que s'efectuïn en el local principal, sigui en la mateixa casa, amb comunicació o sense ella, sigui en altra distinta.

Article tercer. S'exceptuen de lo disposat en el paragraf primer de l'article anterior, respecte a les hores d'apertura i de tancament, els següents establiments:

Primer. Farmacies, botigues d'articles de cirurgia, ortopedia, sanitat i laboratoris.

Segon. Empreses de serveis fúnebres.

Tercer. Cafés, fondes, hotels, carniceries, pescateries, cerveseries, horxateries, llocs de refrescs, confiteries, cases de menjar, mercats, fleques, pastisseries, perruqueries i barberies.

Quart. Venda d'articles de menjar i beure i cremar en locals d'espectacles públics, estacions, trens i vaixells.

Quint. Venda i distribució de periòdics i revistes en qualsevol punt.

Sisé. Cases de banys.

Seté. Expendeduries de les Companyies arrendataris de tabacs i del timbre de l'Estat.

Vuité. Caixes d'estalvi.

Nové. Qualsevol altre establiment similar als anteriors en els casos a que'l sotmetre's al règim ordenat en l'article segon determinés un greu perjudici a l'interés públic o en que les operacions de venda no exigeix l'assistència continua dels dependents, o bé per la naturalesa del comerç tinguessin que efectuar-se dites operacions fora de les hores fixades en el citat article.

Article quart. Les excepcions a que se refereix el número 9 de l'article anterior seràn declarades, a sol·licitud dels establiments de cada gremi o ram la quinta part, per lo menys, dels amos del comerç de cada població, per la Junta local de reformes socials, i en son defecte per l'alcalde, escoltant al ram de comerciants o de dependents i concedint-se recurs davant el ministre de la Governació, qui resoldrà, escoltat l'Institut de Reformes Socials.

Article quint. Totes les exempcions d'aquesta llei s'entendrán sense perjudici del dret de les persones empleades en els establiments exceptuats. Compresos en l'article primer, als descansos establerts en el mateix, al qual efecte es distribuirà la jornada convenientment.

Article sisè. En els casos a que es refereixen els números primer al vuitè de l'article tercer, el gremi o ram del comerç de que's tracti o els comerciants particulars, si no constitueixen gremi, acordaran la distribució de la jornada i remetràn còpia de l'acord a l'inspector del treball, aon n'hi hagues; en son defecte a la Junta de Reformes Socials, i a falta d'aquest a l'alcalde. En el cas del número novè la distribució constarà en cada excepció.

Article setè. Podrà també modificarse l'hora d'obertura o de tancament establerta en el paragraf primer de l'article segon respecte de tota classe de establiments per raó de l'època o estació, procedint conforme a lo disposat en l'article quart, fixant-se en la concessió l'horari de cada any.

(Acabará).

Notes de l'extranger

L'horari de 0 a 24.

Recentment, una de les Repúbliques americanes que's preocupen a tot'hora per la dignificació dels seus ciutadans, la de l'Uruguai, ha adoptat, en part, l'horari de les 24, segons se despren del següent decret:

«Art. 1.er En totes les oficines policiaques i en les dependències dels Ministeris de Guerra i Marina, i de Instrucció Pública les vint i quatre hores del dia se contarán de 0 a 24 començant des de mitja nit, divent-se emprar aquest nou horari en tots els actes oficials (comunicacions, sumaris, etc.), de dites reparticions, quedant prohibit el fer-ho pel actual sistema que divideix el dia en dues parts.

Art. 2.^{on} Cada volta que una autoritat superior s'enteri de que la inferior deix de complir lo disposat en aquest decret, déu haver de fer la observació pertinent, i en cas de reincidència aplicar o demanar la aplicació, segons els casos, de les disposicions disciplinaries establertes en el decret orgànic dels Ministeris.

Art. 3.er En les escoles públiques i privades s'ensenyarà l'horari en la forma que disposa aquest decret, per a quin efecte se recomana als Inspectors, Sub-inspectors i Inspectors de l'Ensenyança privada una especial vigilància.

Art. 4.^{art} Els quefes de les oficines compreses en aquest decret, podran gestionar l'adaptació dels rellotjes que posseeixin al nou sistema, divent ésser d'aquesta classe tots els que s'adquireixin en lo successiu.

Art. 5.^{nt} Comuniqui's publiqui's, etc.»

La divisió del dia en dues parts, actualment ofereix alguns inconvenients que van accentuant-se de cada dia més amb el desarrollo que prenen les vies fèrries, telègrafs, etc.

La modificació de l'horari que divideix al dia en dues parts, ja va ésser aconsellat, casi per unanimitat, en un Congrés celebrat a Washington el 1.er d'Octubre de 1884, arribant-se a la conclusió de que «el dia universal déu ésser un dia solar mitj que comensi per al mon enter a comptar des de mitja nit mitja del primer meridiá, coincidint amb el comensament del dia civil», i «que déu comptar-se de 0 a 24 hores.»

En 1895 el Govern d'Italia ja va decretar l'horari de 0 a 24, poguent-se apreciar des de'l primer moment, les ventatjes de claretat i seguretat que oferia aquest sistema, i éssent seguida l'actitut d'Italia, per Bèlgica, Espanya, Portugal i des de fa dos anys per França. Alguns països, entre ells Alemanya i Austria, no varen adherir-s'hi per la necessitat de contemplar interessos d'orde industrial, pero amb tot no varen deixar de regoneixe que'l sistema horari de les 24 es indiscutiblement superior al que divideix al dia en dues parts.

Qüestió d'ambient

I, cegament, inconcientment, la seva familia va decidir del pervindre donant-li una carrera, sens consultar ni llur vocació, ni llur temperament, ni llurs qüalitats.

Va hipotecar sa voluntat per a tota la vida... per a tota sa futura vida, que poguent ésser riallera, se presentava trista... una vida gris. Va seguir la carrera eclesiástica.

**

Del cel, més blau que mai, esclata un sol que crema. Un espatec de foc cau damunt les teulades i ruenta la terra. La evaporació dels colors ha deixat un tinte rosat i uniforme a totes les coses, i'l verd de les fulles i'l roig de les teules tenen una afinitat qu'els agermana. Bull l'ambient i la sang als cosos... i la vida canta una cançó esmortuida i tebia...

**

L'esglesia, a l'hora aquesta, resta solitaria. Ni una velleta dorm als recons dels confessionaris. A fora, la plassa s'encén al petó del sol... Hi ha una paret al costat de l'esglesia. Una porta estreta dona pas a un corredó guarnit de parres. Al costat l'hort. Al fons la rectoria.

La quietut que regna, la xafagó del temps i la mitja foscuria de l'entrada gran i emblanquinada, diu no se qué de misticisme.

L'escala neta amb rajoles gastades de tan fregar-les, fà cap a un replá llarc, on apenas s'hi veu.

El pis de la rectoria, i en front, al costat oposat, se obra la porta ajupida d'una cambra quasi inverosimil; es la secretaria o com se vulga dir, allí on se despatxen els assumptes de la Parroquia. Entra el sol per una finestreta petita i alta, escampant una claror roigenca i provocadora.

Una taula negra de pi cuberta de papers. Sentat enfront, un sacerdot jove i d'aspecte trist, malatitzós, es l'eclesiástico de que parlavem al començar.

L'atmósfera crema i les parpelles dels ulls s'acucarien si'l cervell no restés ensimismat en una idea ficsa i insistent...

Tot calla al entorn: tot descansa; sols una remor dolça torba l'ambient; un piano, allá lluny, llena les notes melancòliques d'una sonata i arriben aquí mitj apagades, pero torbadores... Tot calla al entorn; tot descansa...

**

El soroll d'una porta que s'obra i l'estridencia d'una rialla forta, ha desfet la quietut del moment, i una noia jova i maca, setze anys, neboda del rectó i que arribá ahir al poble, ha entrat a la cambra on resta ensimismat l'eclesiástico.

—Qué fá, tan sol? No té calor, aquí?

I provoca la seva veu franca, i la seva rialla alegre, i'l color de la boca, i'l foc dels ulls.

—He vingut a cercar un llibre de versos que m'ha semblat veure en aquest prestatje...

I en tant diu aixó, puja a una cadira, mentres descuidadament, inconcientment, amb els braços en l'aire, el cap enrera i'l pit en fora, deix al descobert ses formes de dona espléndida, que'ls ulls d'aquell home jove poden contemplar per uns moments, com rápida visió.

La calor insistent priva de respirar i la Naturalesa fortament s'imposa a l'ànima mística de l'eclesiástico.

**

La fera ha despertat del somni del convencionalisme en que dormia, i lliure com no devia, pero com la creà'l Destí, ha emprés un camí equivocat, i va fent via... va fent via...

**

Tal vegada sería un esperit assaonat; tal vegada la vocació no existia i era'l dever el que suplia la falta; tal vegada aquest renunciament als drets de Natura constitueix un crim...; sia com vulga, la santetat ha caigut del pedestal i lo que per a la Creació tota es un salm a la vida, ha sigut en aquest cas concret una equivocació.

I'l símbol de la castetat ha devingut una pedra d'escándol...

Notes de l'Orfeo

De viatge.

Demà al matí, en el tren correu de Lleida, sortiran en direcció a les Borjes d'Urgell i Lleida, els cantaires de l'Orfeo tarragoní. Els acompanyarà una comissió del nostre Ajuntament i una altre de la Diputació provincial tarragonina.

Les noves rebudes finses ara son, de que tan a les Borjes, com a Lleida, s'els prepara una gran rebuda, precursora del éxit artístic que com sempre acompanya a la nostra prestigiosa entitat musical.

Ja darém als nostres llegidors, la setmana entrant, una impressió general de l'excursió.

¡Bon viatge, i arveure!

X.

Noves

Prest d'uns brillants exàmens de reválida, han obtingut el títol de Mestra superior, un bell estol de simpàtiques i xamoses tarragonines, les senyoretas Na María Solé, Na María Panadés, Na María Josepa Potau, N'Antonia Roset, Na María Molas, Na Maria i Carme Rodón, Na Irene Rogé i N'Angelita Roig, a les qu'ens plau felicitar efusivament pel brillant triomf assolit que a l'hora que les honora i enalteix, i omple de goig a les llurs families, proporcionant un no menys motiu de joia a la ciutat que les ha vist nàixer.

L'enhorabona a totes, i que sia ben fructífera i sustanciosa la labor que les hi está encomenada, es lo que desitjem coralment.

També ens plau felicitar a la distingida directora de l'Escola Normal de Mestres, Srta. Freixa, per la natural alegria que li haurà proporcionat una tan brillantíssima victòria, prova palesa de la seva competència i acurada ensenyansa que ha sapigut expandir densa de la seva elecció a la direcció d'aquesta Normal.

Amb motiu del éxit obtingut pels notables artistes tarragonins En Francesc Carbó i En Josep Vázquez en sa darrera exposició de pintures del «Círcol de Tarragona», varis amics tracten de obsequiar-los amb un àpat.

Celebrariem de debó que aital acte es portés a cap.

Per la Delegació d'Hisenda ha sigut satisfeta a En Francisco de P. Ixart com habilitat del arquitecta En Lluís Montaner la quantitat de 10.000 pessetes amb destí a les obres de construcció del mausoleo a Don Jaume I, el Conqueridor.

Per al dia primer de Juliol anuncia'l seu debut al Coliseu Mundial, la companyia dramática de la Sra. Xirgu.

La eminent artista catalana interpretarà, durant les tres úniques funcions, les obres tan celebrades «Magda», «Elektra» i «Zazá».

Ens permetém demanar a la Empresa, a prec de varis entusiastas de l'art de Talía, que si es possible, combini per a una de les tres funcions la representació de la «Salomé», en qual obra la senyora Xirgu i tota la companyia, sabem que ratllen a gran altura.

Hem rebut del President del «Tarragona F. C.» atent B. L. M. convidant-nos al festival que a benefici dels ferits de l'aventura del Marroc se celebrarà aquesta tarda a les quatre i mitja.

Agraim moltíssim la atenció tinguda amb nosaltres.

El proper diumenge, dia 5 de Juliol, el «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria» celebrarà la festa d'inauguració oficial de l'entitat.

L'acte inaugural tindrà lloc a les 12 amb una sessió al Saló-Teatre de l'Ateneo Tarraconense de la Clase Obrera i després a la una se celebrarà un dinar, quina llista de inscripció es passarà a domicili de tots els sosis del «Centre» i la que's tancarà el dijous a la nit.

Casals (perruqué), Unió, 12, Colonia tarragonina't felicita gran reforma establiment, recordém que l'estufa desinfectán la tens des de'l 1902.—Murt.

IBARRA Y C. S. en C. - SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de **Tarragona** per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasages i San Sebastián.—Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Coruña, Santander i Bilbao, empleant solsament **catorze dies** en el viatge.—S'expedeix coneixement directe per a Luarca i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor **Luarca núm. 3** y per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa **Denain & d'Anzin**.
Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca.—Unic servei fíxo i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres.

PRÓCSIMES SORTIDES

PER A LA COSTA D'ESpanyA

Juliol	2	"Cabo Oropesa"
"	9	"Cabo Cullera"
"	16	"Cabo Roca"
"	23	"Cabo San Martín"
"		"Cabo

PER A CETTE I MARSELLA

Juliol	3	"Cabo Roca"
"	10	"Cabo San Martín"
"	17	"Cabo Peñas"
"	24	"Cabo Toriñana"
"		"Cabo

Per a més informes, a son consignatari EN **MARIAN PERES**, carrer Real, 32.-Telefon 45

C.^a d Seguros Generales de Dusseldorf
Segurs de transports

La New-York, de New-York

Companyia de segurs sobre la vida

L'UNION, de París

Companyia de segurs contra incendis.

L'Assicuratrice Italiana, de Milan

Companyia de segurs contra accidents.

La Continentale, de Mannheim

Segurs de transports.

Passeig de Colon, 11 i 12, Barcelona

SUBDIRECTOR A TARRAGONA

Macià Mallol Bosch, carrer de Mar, 1

Societat de socors mutuels

TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
Inscripta en el Govern Civil i en la Comissaria
general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **Dr. Rabadá**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA Y CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts, electroterapia i anàlisis micro-químic d'orina i productes patològics.—Sero Reacció de Wassermann.—Aplicació del 606

Baix la direcció del Dr. Rabadá

Ex intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7.—Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.—Per a'ls pobres, franca, dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 75, principal.—TARRAGONA

FRANCISCO POTAU

Calçat fet

i a la mida

Rambla de Sant Joan, 52

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamany.

Escribanies, Plumes Stilogràfiques, pesa-cartes, copiadors, etc.

Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat.

Postals de totes menes i albums per a les meteixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

Fabricació especial

de sabó de moltes classes

d'oli d'oliva i de coco

J. Monserrat

Gobernador Gonzalez, 16 i 18

MAGATZEM DE FERRETERIA FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes.—Objectes per a regalos.—Articles per a magatzems de vins i olis

Macià Mallol Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9

FITER Enciclopedia moderna catalana.—Edició Gallach

Léxic Català.—Divulgació de termes tècnics, científics, d'arts i oficis.—Antecedents del ordre històric i geogràfic.—Observacions tecnològiques conexas ab els coneixements artístics, científics i literaris.—Biografies.

Obra que ha merescut grans elogis de un aplec de catalans il·lustres.

Cinc volums; presentació esmerada; planxes en relleu i or; obra genuïnament catalana.—Venda a plassos (38 ptes.) i al comptat (35 ptes.)—Present de un moble simbòlic.

Diccionaris de totes les llengües: Català, Castellà, Espanyol-Francés i Francés-Espanyol, Anglès-Espanyol Espanyol-Anglès.—**Pal·las**, última paraula en aquesta mena de publicacions.—**Diccionar de Laousse**.

Venda y subscripció de tota mena de diaris y revistes espanyoles y extrangeres: **Centre de Suscripcions de Joan Munté, Kioscos Rambla St. Joan y Rambla St. Carles**.

MOSTELLE

— (RAIMOST) —

SUC DE RAIMS SENSE ALCOOL

The Grape Juice C.^o L.^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic.

Un exelent refresc

El millor aliment en les malalties i convalescencia.

Se ven per tot arrèu